

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/22/2020
Identifikačné číslo spisu: 6113010651
Dátum vydania rozhodnutia: 5. augusta 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6113010651.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci obvineného R. X., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. augusta 2020 v Bratislave, o dovolaní tohto obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2013, sp. zn. 5To/118/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. a) Tr. por. dovolanie obvineného R. X. s a o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo 16. augusta 2013, sp. zn. 5T/41/2013 (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvineného za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a prečinu nátlaku podľa § 192 ods. 2 písm. b) Tr. zák., na tam uvedenom skutkovom základe.

Obvinenému bol za to prvostupňovým súdom podľa § 192 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 37 písm. h), m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 a § 46 Tr. zák., uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Obvinenému bol podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokolvek druhu v trvaní 6 rokov. Okresný súd okrem toho podľa § 287 ods. 1, ods. 2 Tr. por. zaviazal obvineného povinnosťou nahradiť poškodenej P. F. škodu vo výške 1 132,82 eur, pričom túto so zvyškom jej nároku na náhradu škody podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázal na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. novembra 2013, sp. zn. 5To/118/2013 (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. zák. (správne malo byť „Tr. por.“; pozn. dovolacieho súdu) zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o trestoch odňatia slobody a zákazu činnosti. Postupujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por. následne odvolací súd podľa § 192 ods. 2 Tr. zák., s poukazom na § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák., uložil obvinenému súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a

6 mesiacov so zaradením pre jeho výkon v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. odvolací súd uložil obvinenému aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 4 rokov. Krajský súd týmto rozsudkom zároveň podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 27. augusta 2012, sp. zn. 6T/20/2011, výrok o upustení od uloženia ďalšieho trestu a v rozsudku Okresného súdu Zvolen z 19. apríla 2013, sp. zn. 1T/10/2012, výrok v bode 2/ o treste odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov nepodmienečne.

Obvinený dňa 12. mája 2017 osobne podal na okresnom súde vlastnoručne spísané podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že ide o dovolanie namierené voči obom vyššie označeným rozhodnutiam. Zároveň dňa 21. júna 2017 bolo prvostupňovému súdu, cestou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), odstúpené podanie obvineného (najvyššiemu súdu doručené dňa 25. mája 2017), po obsahovej stránke vyhodnotené tiež ako dovolanie proti rozsudkom oboch uvedených súdov.

Opatrením okresného súdu z 12. augusta 2019 bola obvinenému pre dovolacie konanie ustanovená obhajkyňa, JUDr. Petra Kanianska, ktorá 9. septembra 2018 elektronickým prostriedkom bez zaručeného elektronického podpisu (e-mailom) a dňa 11. septembra 2019 osobne v intenciách § 373 ods. 1 Tr. por. podala vo veci dovolanie.

Toto dovolanie obhajkyňa zdôvodnila na úvod tým spôsobom, že po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu je podľa jej názoru zrejmé, že prekluzívna lehota na podanie dovolania v danej veci márne uplynula dňa 29. novembra 2016.

Odhliadnuc od tejto skutočnosti, obvinený v podanom dovolaní deklaruje dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorý má vyplývať zo spôsobu vedenia, resp. realizácie vykonaného dokazovania a hodnotenia dôkazov. Za daného stavu nemohla byť podľa názoru obvineného správne ustálená otázka jeho viny a s tým spojená otázka druhu a výšky trestu. Označený dovolací dôvod podľa obvineného napĺňa i nemožnosť dostatočného jednania s obhajcom, doručovanie písomností, nenaplnenie podmienok osobnej účasti, kladenie otázok a iné.

Za naplnenia podmienky, že by dovolací súd preskúmaval napadnuté rozhodnutia a dospel by k záveru o existencii dovolacieho dôvodu, obvinený v závere svojho podania navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu ako i rozsudok okresného súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Za Okresnú prokuratúru Banská Bystrica sa k dovolaniu obvineného písomne vyjadril jej okresný prokurátor podaním, ktoré bolo prvostupňovému súdu doručené dňa 24. októbra 2019. V ňom uviedol, že nakoľko podľa jeho názoru vo veci uplynula trojročná zákonná lehota na podanie dovolania v zmysle § 370 ods. 1 Tr. por., je namieste podľa § 382 písm. a) Tr. por. odmietnuť dovolanie obvineného ako oneskorene podané.

Najvyšší súd ako súd dovolací predbežne preskúmal dovolanie obvineného najprv v rovine splnenia formálnych podmienok pre jeho podanie a zistil, že dovolanie obvineného bolo v zmysle § 382 písm. a) Tr. por. podané oneskorene.

Podľa § 370 ods. 1 veta druhá Tr. por. ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Z predloženého trestného spisu najvyšší súd zistil, že dovolaním napádaný rozsudok krajského súdu bol doručený obvinenému dňa 27. novembra 2013 a jeho obhajkyňi, JUDr. Zuzane Bejdovej, dňa 28. novembra 2013. Zákonná lehota na podanie dovolania teda v posudzovanom prípade uplynula dňa 28. novembra 2016 (posledný deň lehoty; k počítaniu lehôt pozri § 63 ods. 4 Tr. por.).

S ohľadom na doposiaľ uvedené, je nepochybné, že lehota na podanie dovolania v predmetnej trestnej veci dodržaná nebola, pričom dodržaná by nebola ani v tom prípade, ak by najvyšší súd za deň, kedy došlo k podaniu dovolania, považoval dátum 12. mája 2017, t. j., kedy obvinený osobne podal na okresnom súde svoje vlastnoručne spísané dovolanie - bez akejkoľvek participácie obhajcu v zmysle požiadaviek kladených zákonom v § 373 ods. 1 Tr. por. (k tomu pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2014, sp. zn. I. ÚS 217/2013, resp. ZSP 55/2018).

Realizácii vecného prieskumu dovolaním napádaného rozhodnutia, ako i jemu predchádzajúceho konania, pritom v posudzovanom prípade bráni i ďalšia formálna prekážka, spočívajúca v predchádzajúcom späťvzatí dovolania obvineného.

Pozornosti najvyššieho súdu pri štúdiu spisového materiálu totiž neunikla tá skutočnosť, že obvinený v predmetnej trestnej veci už raz, prostredníctvom obhajcu, uplatnil svoje dovolacie oprávnenie. Toto dovolanie však neskôr obvinený zobral späť svojim vlastnoručne spísaným podaním, ktoré bolo okresnému súde doručené dňa 10. októbra 2014. V ňom výslovne uviedol, že sa vzdáva dovolania, berie ho späť a do budúca ho nebude podávať. Nakoľko spisový materiál v tom čase ešte nebol predložený na rozhodnutie dovolaciemu súdu, Okresný súd Banská Bystrica svojím uznesením z 12. marca 2015, sp. zn. 5T/41/2013, celkom správne podľa § 375 ods. 3 Tr. por. zobral toto späťvzatie dovolania obvineného na vedomie.

V kontexte uvedeného najvyšší súd pripomína svoju vlastnú judikatúru (R 48/2014-II, III), podľa ktorej podanie urobené oprávnenými osobami uvedenými v § 369 ods. 2 písm. b) a ods. 5 Tr. por., ktoré má obsahové náležitosti dovolania podľa § 374 Tr. por., treba vzhľadom na ustanovenie § 382 písm. d) Tr. por. považovať za dovolanie, aj keď nebolo urobené prostredníctvom obhajcu. To umožňuje späťvzatie aj takého dovolania výslovným vyhlásením osoby, ktorá ho podala. Späťvzatie dovolania a jeho vzatie na vedomie uznesením predsedu senátu dovolacieho súdu alebo predsedu senátu súdu prvého stupňa v situácii, keď ešte vec nebola predložená dovolaciemu súdu, má rovnaký účinok ako späťvzatie odvolania, t. j. vytvára prekážku vecného prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo na základe opätovne podaného dovolania tou istou oprávnenou osobou, ktoré v takom prípade musí byť odmietnuté z formálnych dôvodov (§ 382 písm. b) Tr. por. per analogiam).

K naposledy citovanému najvyšší súd dodáva, že prehlásenie o späťvzatí dovolania je neodvolateľné (porovnaj napr. s uznesením najvyššieho súdu z 26. septembra 2018, sp. zn. 5 Tdo 53/2018). To znamená, že rovnako ako pri odvolaní, ani pri dovolaní nie je možné znovu účinne podať v tej istej trestnej veci taký opravný prostriedok osobou, ktorá ho už predtým výslovne vzala späť. Za použitia výkladovej metódy argumentu a *minoris a maius* (od menšieho k väčšiemu), ak totiž opätovné podanie (po predchádzajúcom späťvzatí) neprichádza do úvahy ani pri odvolaní ako („iba“) riadnom opravnom prostriedku (napádajúcom neprávoplatné rozhodnutie), s podstatne vyššou dôvodnosťou sa také obmedzujúce pravidlo uplatní (a dotknutý postup procesne znemožní) pri dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorý v osobitných, zákonom oproti odvolaniu redukovaných prípadoch, atakuje právoplatné rozhodnutie (s aspektom jeho relatívnej nezmeniteľnosti, a to v záujme právnej istoty). Ustanovenie § 316 ods. 1 Tr. por. sa teda v dovolacom konaní použije per analogiam legis (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu z 26. apríla 2017, sp. zn. 1 TdoV 14/2016).

Keďže dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. a) Tr. por. má prednostné postavenie vo vzťahu k dôvodu podľa § 382 písm. b) Tr. por., najvyšší súd na podklade skôr uvedeného ustanovenia, čisto z formálnych dôvodov, ako oneskorene podané odmietol dovolanie obvineného.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.